

IN GESPREK MET LOUISE LUTTIKHOLT
VAN IFOAM-ORGANICS INTERNATIONAL

VAN DE NICHE NAAR DE HOOFDSTROOM

Louise Luttkholt is weer terug op haar oude nest. Vanaf juli 2018 geeft ze leiding aan het team van IFOAM-Organics International. Dit is de internationale beweging voor biologische landbouw, waar ze eerder al een periode werkzaam was. Ze heeft stevige ambities met de organisatie. In gesprek over de vier basisprincipes en de duurzaamheidsdoelen die ze met haar team heeft geformuleerd. Maar ook over marktontwikkeling, fair trade en de noodzaak om samen een vuist te kunnen maken.

TEKST LEEN JANMAAT | FOTO IFOAM

We ontmoeten elkaar op Biofach maar gedurende de druk bezette beursdagen is er geen tijd voor een interview. Dat doen we via Skype. Tot 2003 werkte Louise Luttkholt als beleidsmedewerkster bij Biologica, tegenwoordig Bionext. Vervolgens was ze tot 2009 in dienst bij IFOAM-Organics International in Bonn. Daarna ging ze aan de slag bij Fairtrade International, de koepel van alle Max Havelaren, en vanaf 2013 bij het Zwitserse Helvetas. Ze zette Helvetas Duitsland op kreeg de leiding over die organisatie. Al die tijd is ze in Bonn blijven wonen. Ruim een half jaar geleden keerde ze als directeur terug bij IFOAM-Organics International. In haar eerste periode daar heeft Louise zich bezighouden met de principes van de biologische landbouw. Dat heeft geleid tot vier basisprincipes die de organisatie nu breed uitdraagt.

Wat zijn de ambities van IFOAM?

“De biologische landbouw heeft een stempel gezet op hoe we in de maatschappij denken over een duurzame omgang met onze aarde. Dat is goed, maar niet genoeg. Op sommige plekken, zoals Oostenrijk, Sikkim (deelstaat van India, red.) en Denemarken is een tipping point bereikt. Er is daar geen weg terug meer. Maar wereldwijd is het biologische areaal slechts 1,5 procent. We kunnen echt niet rustig achterover leunen. Er is nog veel werk te doen. We hebben een stevige ambitie geformuleerd en sluiten hierbij aan op de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN. Deze doelen hebben een andere invalshoek: hoe kan biologische landbouw bijdragen aan het redden van de planeet? Biologische landbouw is dan geen doel op zich. We gebruiken onze uitgangspunten als drijvende kracht voor meer duurzaamheid in de hele agrarische landbouwcultuur. Door zelf ook aan verbetering te werken draagt onze sector bij aan oplossingen voor de problemen in de landbouw en maatschappij. Deze globale visie hebben onze collega's van de IFOAM EU Group in Brussel concreet vertaald: in 2030 is de helft van alle landbouw in de EU gebaseerd op onze uitgangspunten. Dat wil niet zeggen dat de helft van het landbouwareaal dan gecertificeerd biologisch is. Wél dat de landbouwpraktijk grotendeels op onze principes is gestoeld.”

Hoe doen jullie dat?

“De vier principes hebben we uitgewerkt in Organic 3.0 en de inhoud hiervan dragen we op meerdere fronten uit. Aan de aanbodkant gaat het over toepassen en verbeteren van methoden en volgen van richtlijnen. Maar we helpen ook groepen boeren met de afzet en export van producten. Aan afnemerskant gaat het

Louise Luttkholt

vooral over communicatie. Ik zie de landbouw als een spil waarmee je meer kunt veranderen dan alleen de landbouw zelf. We zetten in op biologische landbouw om iets groters te bereiken. We praten met nationale en supranationale overheden en bieden hun beleidsprogramma's aan die de deelnemende landen ten behoeve van de eigen landbouwcultuur nader kunnen invullen."

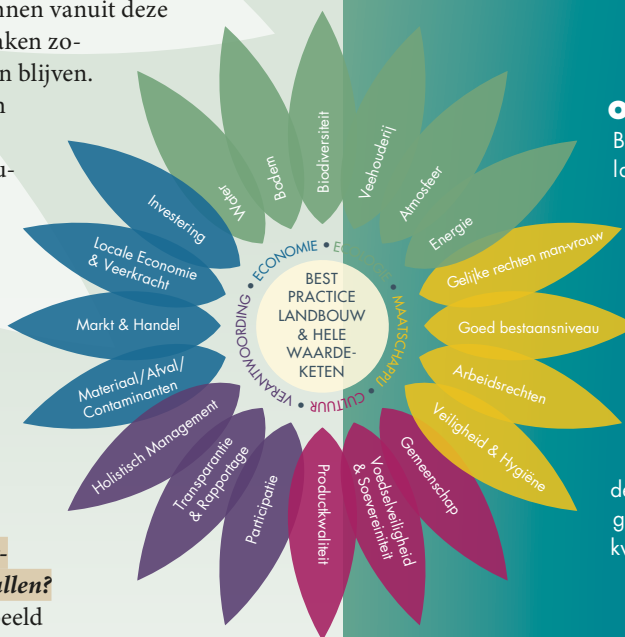
Hoe kijk je naar de toenemende invloed van grote marktpartijen en supermarkten?

"Daar hebben we natuurlijk mee te maken als we willen groeien. Vanuit producentenkant is het zaak om krachten te bundelen en zelf invloed te verwerven in de keten. In Duitsland maken supermarkten afspraken met de grote organisaties zoals Bioland en Naturland. Ze maken afspraken voor korte en lange termijn en de boeren kunnen vanuit deze organisaties een vuist maken zolang de gelederen gesloten blijven. Dus niet alleen afspraken over prijzen en transparantie nu, maar ook de supermarkten verplichten het assortiment en het volume aan biologische producten te vergroten. Coöperatie is een bekend fenomeen in Nederland, het vormt de grondslag van bedrijven zoals RABO, Campina en Agrico."

Hoe kunnen we in Nederland fair trade goed invullen?

"Jullie kunnen een voorbeeld aan de Zwitserse collega's nemen. Zwitserland kent eerlijke vergoedingen voor de inspanningen die ketenpartijen leveren. Hier maken producenten, tussenhandel en supermarkten afspraken met elkaar. Ze geven elkaar inzicht in de kosten bij productie, transport en verwerking van producten voordat die bij de consument belanden. Vertrouwen vormt hierin een voorwaarde. Ook true cost accounting is een middel om meer transparantie te krijgen. Bij doorberekening van alle kosten blijkt het biologische product helemaal niet duurder te zijn. Bij het reguliere product worden veel kosten afgewenteld op de maatschappij. Zo'n rekenmodel heeft knoppen om op te drukken waarbij de echte prijs uiteindelijk tevoorschijn komt. Daarmee heb je ook een basis voor een lobby. Het rekenmodel maakt duidelijk dat de schade die door inzet van chemische middelen wordt veroorzaakt een prijs heeft. Nu worden de kosten via de belastingen op de burgers afgewenteld." ■

"We sluiten aan op de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties."

TRUE COST ACCOUNTING

True Cost Accounting is een nieuwe vorm van boekhouding waarbij niet alleen wordt gekeken naar de financiële waarden binnen een bedrijf, maar waarbij ook de impacts op natuurlijk en sociaal kapitaal worden berekend. Ofwel de impacts op de natuurlijke en sociale omgeving waarin het bedrijf opereert. Deze impacts worden berekend in termen van geld, zodat de bedragen kunnen worden opgenomen in de True Cost boekhouding. De verborgen kosten van de productie, die in het traditionele systeem worden geëxternaliseerd, worden nu zichtbaar gemaakt en geïnternaliseerd.

ORGANIC 3.0

Biologisch 3.0 wil biologische landbouw vanuit een niche overbrengen naar de hoofdstroom. Deze visie positioneert biologisch als een aanpak met meerdere oplossingen voor problemen en vindt een uitdaging in het bijdragen aan het behoud van onze planeet. Het gaat over het ontwikkelen van de nieuwe collectieve visie voor de biologische sector en uitdagingen voor belangrijke mondiale kwesties.

De vijf dimensies van duurzaamheid en de 20 bijbehorende criteria uit de best practices guideline for agriculture and value chains (Soaan en ifoam organics international, 2013)

IFOAM

Het team van IFOAM-Organics International telt 25 medewerkers. Bij IFOAM komen de leden om de drie jaar bijeen in een algemene ledenvergadering waarin de strategie democratisch wordt bepaald. De organisatie kent meerdere comités, werkgroepen en taskforces voor verschillende onderwerpen, zoals de ontwikkeling van normen of de ondersteuning van biologische landbouw in ontwikkelingslanden. In Europa behartigt de IFOAM EU Group de belangen van de Europese biologische sector.